

JAARVERSLAG 2021

VERENIGING WEIDEVOGELBESCHERMING STAPHORSTERVELD E.O.

Algemeen

Het weidevogelseizoen 2021 stond in het teken van koud en nat voorjaar. De eerste snede kon pas laat (rond 1 juni) worden binnengehaald. Hierdoor konden de weidevogels in een betrekkelijke rust broeden.

Helaas zijn in die periode veel kuikens gesneuveld als gevolg van de regen en kou. Dit jaar zijn meer nesten gevonden dan in de afgelopen 5 jaren. Ten opzichte van 2020 zijn meer nesten gevonden van Kievit en Tureluur respectievelijk 10% en 15% en minder nesten gevonden van Grutto, Scholekster en Wulp, respectievelijk 9%, 18% en 11%. Gemiddeld is 48,7% van de nesten uitgekomen (Grutto 50,0%, Kievit 46,7%, Scholekster 33,4% Tureluur 68,2% en Wulp 54,3%).

Gemiddeld is 44,9% van de nesten gepredeerd (Grutto 50,0%, Kievit 48,2%, Scholekster 51,6% Tureluur 27,3% en Wulp 34,6%).

Uit het predatieonderzoek (zie later) blijkt de Vos de belangrijkste predator te zijn, gevolgd door marterachtigen en Zwarte Kraai

Dit jaar is opnieuw een BTS telling verricht in her Ooster- en Zuideindigerslag. De BTS (maat voor een levensvatbare populatie) bedroeg voor de Grutto 65,2% en voor de Wulp 37,5%. Voor het in stand houden van de populatie is de minimale BTS voor de Grutto 60% en voor de Wulp 40%. Uit de resultaten blijkt de BTS voor de Grutto voldoende is en voor de Wulp opnieuw te laag is.

Opnieuw is gebleken dat het individueel rasteren van Wulpennesten een duidelijk preventief effect heeft op de predatie. Van de 21 gerasterde nesten zijn 17 nesten uitgekomen (80,9%).

Voor de verdere resultaten en analyse: Zie bijlage jaarverslag 2021.

Leden

De Vereniging telt 60 leden, dat zijn 6 leden meer dan in het vorige jaar. Hiervan zijn 28 leden actief als zoeker waarvan 21 in het bezit van de weidevogelpas en 7 zonder weidevogelpas. 19 van de 60 leden zijn veehouder en 4 van de leden zijn opgeleid tot dronepiloot. De Vereniging heeft 1 donateur. In 2021 zijn 2 leden van de vereniging overleden.

Bestuur

Het bestuur wordt gevormd door de heren:

Bram Vat	voorzitter
Frits Bouwkamp	secretaris
Arjan Bijker	penningmeester
Tiemen Jans	algemeen lid
Koob Russcher	algemeen lid

Het zoekgebied

Het zoekgebied Staphorsterveld is een open graslandgebied van ongeveer 4.700 ha, met als doelsoorten Wulp, Grutto en Tureluur. Voor verdere beschrijving: zie bijlage jaarverslag.

Het Staphorsterveld is één van de grootste bolwerken van de Wulp in Noordwest Europa.

Beheer

Ter bescherming van weidevogels hebben meerdere landeigenaren bij het Collectief beheer maatregelen afgesloten, met een totale oppervlakte van ± 766 ha. Daarnaast is voor bij 25 veehouders voor ± 35 ha last-minute beheer afgesloten. 32 nesten van kritische weidevogels kwamen in aanmerking voor vergoeding in het kader van legselbeheer. Voor gedetailleerde informatie: zie bijlage, beheer (laatste pagina)

De eerst gevonden eieren

Ben van den Brandhof vond dit jaar het eerste wulpennest van Nederland, het nest bevatte 1 ei. Het eerste gruttonest is gevonden door Gerrit Barneveld, het betrof een nest met 3 eieren. Het bleek tevens het eerst gevonden gruttonest van Overijssel. Het eerste kievitsei en het eerste scholeksterei is gevonden door de groep van Gerard Boerhof en het eerste tureluurei door Ynske Ypma. Het eerste wulpennest is uitgekomen op 27 april (geconstateerd door Roel Everts)

	data vondst eerste eieren		
	Staph.veld	Overijssel	Nederland
Grutto	3 april	3 april	29 maart (ZH*)
Kievit	22 maart	6 maart	5 maart (U*)
Scholekster	20 april	15 april	24 maart (ZH*)
Tureluur	17 april	9 april	30 maart (NH*)
Wulp	21 maart	21 maart	21 maart (Ov*)

* ZH=Zuid Holland; NH=Noord Holland; U = Utrecht; Ov=Overijssel.

Ledenvergaderingen

Op 23 februari is de voorjaarsvergaderingen digitaal gehouden, a.g.v. de Corona-maatregelen. Door een communicatiefout is zijn de leden veehouders niet uitgenodigd. Desalniettemin waren er 19 aanwezigen, waaronder mevr. L. Rimmels van de gemeente Staphorst en dhr E. Wever van het Collectief nw Overijssel. Tijdens de vergadering is Koob Russcher gekozen tot algemeen lid en werd Bram Vat herkozen als voorzitter. Tijdens de vergadering is o.a. het beleidsplan 2021 besproken (deze is opvraagbaar bij de secretaris)

Op 20 augustus is de najaarsvergadering gehouden. A.g.v. de Corona-beperkingen kon een beperkt aantal leden (na aanmelding) toegang krijgen. Er waren 17 aanwezigen, waaronder dhr. Egbert Wever van het Collectief nw Overijssel. Tijdens de vergadering is het seizoen 2021 geëvalueerd en zijn o.a. de resultaten van 2021 gepresenteerd

Contributie en financiën

De contributie bedraagt € 15,- euro per lid. Aan nesten zoekende leden is de mogelijkheid geboden om €50,- onkostenvergoeding te declareren voor o.a. de gemaakte auto km' s. Deelnemers aan de BTS telling konden maximaal €50,- per telling declareren.

De Vereniging heeft vanaf de oprichting een ANBI-status. Giften aan de Vereniging kunnen daardoor binnen de fiscale regels aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting.

Digitale invoer en verwerking gegevens

Alle gevonden nesten zijn digitaal ingevoerd in "Boerenlandvogelmonitor" van Landschappen NI. Zodoende is er een goed beeld van de aantallen gevonden nesten per weidevogelsoort, het uitkomen van nesten, de omvang van predatie en andere verliesoorzaken, bv. door landwerkzaamheden. De aantallen nesten en de resultaten van de gevonden legsels zijn geanalyseerd en zijn vermeld in "resultaten en analyse weidevogelseizoen Staphorsterveld e.o. 2021 " zie bijlage 1.

Activiteiten van het bestuur en vereniging.

- Het houden van bestuursvergaderingen.
- Het bijwonen van het jaarlijkse regio-overleg met andere weidevogelgroepen uit de regio, georganiseerd door Landschap Overijssel
- Het bijwonen van de Weidevogelkring Horst en Maten (overleg tussen de ANV, de WBE, SBB en de Vereniging).
- Meerder overleggen met het Collectief nw Overijssel ten behoeve van de bescherming van weidevogels in het Staphorsterveld.
- Het werven van nieuwe leden.
- Nestbescherming in de vorm van het plaatsen van rasters om Wulpennesten en om percelen met plas-dras. Het rasteren is betaald door het collectief nw Overijssel /ANV Horst en Maten.
- Deelname aan het predatieonderzoek o.v.v. het Collectief nw Overijssel (toelichting: zie hieronder).

- Ontwikkeling kruidenrijkgrasland in het Staphorsterveld (toelichting: zie hieronder).
- Het inzetten van een drone voor het opsporen van nesten (toelichting: zie hieronder).
- Overleg met de Coöperatieve Zuivelvereniging CZ te Rouveen (toelichting: zie hieronder).

Toelichting : Activiteiten van het bestuur en vereniging.

Predatie onderzoek

De toename van predatoren was aanleiding voor het Collectief en SOVON om een onderzoek naar de predatoren in nw Overijssel in de weidevogelgebieden Liederbroek, Tolhuislanden en het Staphorstveld. Eind 2021 is het eindrapport verschenen (het rapport is verzonden aan alle leden van de vereniging). Onderstaand een aantal belangrijke conclusies: In de weidevogel-gebieden in nw Overijssel komt veruit de meeste predatie op het conto van de Vos en Steenmarter. In het Staphorsterveld speelt de Zwarte Kraai eveneens een belangrijke rol

Daarbij moet worden opgemerkt dat vossenbeheer door de avondklok in verband met COVID-19 in het voorjaar van 2021 werd belemmerd, waardoor waarschijnlijk meer vossen actief waren in de gebieden dan in andere jaren.

Aanvraag ontheffing te jagen op Steenmarters.

De uitkomsten van het predatieonderzoek hebben onder meer geleid tot een verzoek van het Collectief bij de Provincie Overijssel om te mogen jagen op steenmarters. De behandeling hiervoor is ingewikkeld en vraagt om een zorgvuldig proces om juridische claims te voorkomen. De verwachting is dat hierover pas in 2023 duidelijkheid komt. De uitvoering zal komen te liggen bij de jagers.

Ontwikkeling kruidenrijk gebied Staphorsterveld

Op 2 september 2021 vond de uitgesteld bijeenkomst plaats over de laatste ontwikkelingen van het kruidenrijkonderzoek in het gebied Staphorsterveld. Dhr W. Schippers gaf een presentatie waarin hij een toelichting gaf op de ontwikkeling en prestaties in het gebied van de veehouders W. Courtz, K. Russcher en W.Hoeve/ J. Bisschop. De bijeenkomst werd afgesloten met een veldbezoek naar ingezaaide perceelrand en percelen met ontwikkelpakket. Dhr. Wim Schippers stopt met zijn activiteiten. Hij heeft een klasje geformeerd die zijn gedachtengoed adopteren en (kunnen) verspreiden. Mevr. Esther Graaskamp van het Collectief neemt daar aan deel en kan in de toekomst een rol spelen bij de verdere ontwikkeling in ons gebied.

Inzet drone(s)

In 2021 is een extra slag gemaakt met de inzet en bemensing van de drone. De vereniging heeft de beschikking over 4 dronepiloten, te weten de heren Gerrit Mijnheer, Ton Valk, Gerrit Lammers en Arne Slingerland. Egbert Wever is namens het Collectief de coördinator. Frits Bouwkamp participeert namens bestuur in de werkgroep. Er is een draaiboek gemaakt om het vliegen in goede banen te leiden. Tijdens een evaluatie waren de geluiden over het algemeen positief. Aanbevelingen voor komend jaar zijn om:

- Nog meer gebruik te maken van de inzet van drones
- Het aantal dronepiloten uitbreiden
- Het draaiboek werkt goed maar vraagt nog enkele aanpassingen
- De drones inzetten tijdens de quick scan telling.
- In 2021 is er gebruik gemaakt van de oude drone van Tolhuislanden. Voor 2022 is een nieuwe drone beschikbaar die lichter en makkelijker in gebruik is.

Overleg Coöperatieve Zuivelfabriek Rouveen (CZ).

In het voorjaar 2021 heeft de Vereniging Weidevogelbescherming Staphorsterveld overlegd met CZ over mogelijkheden om samen te werken om de weidevogelpopulatie in stand te houden of zelfs toe te laten nemen. Hiervoor is een plan ingediend. Het idee was om veehouders/leden van CZ een financieel steuntje in de rug te geven wanneer zij effectieve maatregelen zouden treffen om nesten van weidevogels te sparen en kuikens de mogelijkheid geven, vliegvlug te worden. De vereniging heeft hiervoor, na toestemming van de betrokkenen, de namen van 10 veehouders uit het zoekgebied voorgedragen aan CZ om hieraan verdere vorm te geven.

Uiteindelijk besloot CZ dat zij overwegen vanaf 2023 te gaan werken met de Biodiversiteitsmonitor van de Duurzame Zuivelketen (DZK). In de Biodiversiteitsmonitor speelt naast een aantal andere zaken ook het herstel en behoud van weidevogelpopulaties in het agrarisch gebied een belangrijke rol. Hiermee is het overleg vervallen tussen CZ en de door de Vereniging aangedragen boeren.